

Thực trạng phát triển đội ngũ giáo viên tiếng Anh tiểu học ở huyện Kế Sách, tỉnh Sóc Trăng

Trần Thị Cẩm Duyên*, Nguyễn Minh Tuấn**, Trần Hoài Tâm**

*HVCH Quản lý giáo dục khóa 22, Trường Đại học Cần Thơ

**Trường Đại học Kỹ thuật - Công nghệ Cần Thơ

Received: 10/5/2024; Accepted: 18/5/2024; Published: 2/6/2024

Abstract: For the purpose of successfully implementing the Project “Teaching and Learning Foreign Languages in the International Education System” for the period 2017–2025 in the context of implementing the current new general education program, building a team of English teachers for primary schools has a significant impact on the quality of language teaching and learning activities at primary schools. As it relates to this article, the study carries out a survey, examines the results, provides a clear assessment of the present state of affairs, and identifies the factors that have led to the current state of affairs regarding the development of English teachers at primary schools in Ke Sach district, Soc Trang province.

Keywords: Primary English teachers; teaching staff; development primary teachers; Ke Sach district; Soc Trang province.

1. Đặt vấn đề

Trong bối cảnh Cuộc cách mạng công nghiệp lần thứ tư, tri thức đóng vai trò quyết định đối với sự phát triển kinh tế, tạo ra của cải vật chất và nâng cao chất lượng cuộc sống thì giáo dục và đào tạo chính là chìa khóa cho sự thành công. Giáo viên là đội ngũ quan trọng đảm bảo chất lượng giáo dục, sự thành công của công cuộc đổi mới giáo dục theo chủ trương, đường lối của Đảng, như tinh thần Đại hội XIII đã xác định. Kế thừa hệ thống quan điểm chỉ đạo đã có, Văn kiện Đại hội XIII nêu rõ: “đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, nâng cao chất lượng nguồn nhân lực, phát triển con người”, trong đó nhấn mạnh: “thực hiện đồng bộ các cơ chế, chính sách và giải pháp để cải thiện mức sống, nâng cao trình độ và chất lượng đội ngũ nhà giáo và cán bộ quản lý giáo dục” (Ban Chấp hành TƯ Đảng khóa XI, 2013). Tại huyện Kế Sách, tỉnh Sóc Trăng, trong những năm qua, đội ngũ giáo viên tiểu học nói chung và ĐNGVTATH nói riêng cơ bản đã đáp ứng đủ về số lượng, đảm bảo về chất lượng, đồng bộ về cơ cấu. Tuy nhiên, phát triển ĐNGVTATH ở huyện Kế Sách vẫn còn nhiều thách thức đặt ra: thiếu hụt giáo viên tiếng Anh có trình độ và kỹ năng giảng dạy tốt, đặc biệt là ở các địa bàn còn khó khăn; quy hoạch chưa đảm bảo dẫn đến phát triển số lượng GV chưa theo kịp tốc độ phát triển lớp học và học sinh,... Vì vậy, việc phát triển ĐNGVTATH tại huyện Kế Sách, tỉnh Sóc Trăng đáp ứng được yêu cầu đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục phổ thông trong đó đổi mới dạy học tiếng Anh theo Đề án dạy

và học ngoại ngữ trong hệ thống giáo dục quốc dân là yêu cầu cấp thiết.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Thiết kế và tổ chức nghiên cứu

2.1.1. Nội dung khảo sát:

(i) Tầm quan trọng về vị trí, vai trò của giáo viên tiếng Anh tiểu học; (ii) Tầm quan trọng các yêu cầu để phát triển đội ngũ giáo viên tiếng Anh tiểu học (số lượng, chất lượng, cơ cấu); (iii) Đánh giá phẩm chất của đội ngũ giáo viên tiếng Anh tiểu học; (iv) Đánh giá năng lực chuyên môn - nghiệp vụ của đội ngũ giáo viên tiếng Anh tiểu học; (v) Đánh giá mức độ thực hiện phát triển ĐNGVTA ở các trường tiểu học (Thực hiện kế hoạch phát triển; Tuyển dụng; Sử dụng; Đào tạo, bồi dưỡng; Kiểm tra, đánh giá; Thực hiện chính sách, xây dựng môi trường thuận lợi); (vi) Mức độ ảnh hưởng của các yếu tố đến phát triển ĐNGVTA ở các trường tiểu học.

2.1.2. Đối tượng và địa bàn khảo sát

- Đối tượng khảo sát: Tổng số đối tượng khảo sát: 286 người. Trong đó: Cán bộ quản lý: 255 người (Lãnh đạo và Chuyên viên Phòng GD&ĐT, Hiệu trưởng, Phó Hiệu trưởng các trường tiểu học) và Giáo viên tiểu học: 255 người (Tổ trưởng chuyên môn, Giáo viên tiếng Anh, Giáo viên).

- Địa bàn khảo sát: Phòng GD&ĐT huyện Kế Sách, 27/27 trường tiểu học, trường tiểu học - trung học cơ sở tại huyện Kế Sách, tỉnh Sóc Trăng.

2.1.3. Phương pháp nghiên cứu

Để tiến hành nghiên cứu, tác giả sử dụng các

phương pháp gồm: Phương pháp quan sát, chuyên gia, điều tra bằng phiếu hỏi, phỏng vấn sâu và phương pháp xử lý số liệu bằng thống kê toán học nhằm thu thập những thông tin cần thiết phục vụ cho nghiên cứu vấn đề, được tiến hành theo các bước như sau: Bước 1: Trao đổi với các đối tượng khảo sát và chuyên gia để hình thành phiếu điều tra lần thứ nhất; Bước 2: Soạn phiếu điều tra, điều tra thử trên mẫu nhỏ, chỉnh sửa bộ phiếu và biên soạn bộ phiếu chính thức; Bước 3: Chọn mẫu và tổ chức khảo sát chính thức; Bước 4: Lấy ý kiến về những vấn đề cần nghiên cứu nhưng chưa được đề cập trong bảng hỏi thông qua các phương tiện thông tin liên lạc (điện thoại, email, website...); Bước 5: Xử lý thông tin từ các phiếu điều tra theo phương pháp thống kê toán học sử dụng phần mềm SPSS.

2.1.4. Đánh giá kết quả khảo sát

Phiếu điều tra, ý kiến của cán bộ quản lý, giáo viên tiểu học và tài liệu liên quan được tập hợp lại theo phương pháp thống kê. Việc đánh giá các nội dung khảo sát theo 4 mức độ, ở từng mức độ có tiêu chí/chỉ báo đánh giá cụ thể.

Mức	Tầm quan trọng	Chất lượng; Năng lực	Mức độ thực hiện	Mức độ ảnh hưởng
1	Không quan trọng	Chưa đạt	Không thực hiện	Không ảnh hưởng
2	Ít quan trọng	Đạt	Ít thường xuyên	Ít ảnh hưởng
3	Quan trọng	Khá	Thường xuyên	Ảnh hưởng
4	Rất quan trọng	Tốt	Rất thường xuyên	Rất ảnh hưởng

2.2. Kết quả nghiên cứu

2.2.1. Thực trạng nhận thức về vị trí, vai trò của ĐNGV tiếng Anh ở các trường tiểu học huyện Kế Sách,

Kết quả khảo sát cho thấy: Các vai trò của giáo viên tiếng Anh tiểu học được đánh giá cao nhất là vai trò thực hiện chương trình giáo dục (Xếp hạng 1/5, TBC = 3,23). Điều này cũng phản ánh sự ưu tiên và chú trọng của hệ thống giáo dục đối với việc thực hiện chương trình giáo dục một cách hiệu quả và chất lượng. Vì giáo viên là người thực hiện chương trình giáo dục ảnh hưởng trực tiếp đến chất lượng học tập của học sinh, thực hiện chương trình theo chuẩn giúp đảm bảo chất lượng giảng dạy và đáp ứng các yêu cầu của hệ thống giáo dục, tạo nền tảng vững chắc cho các hoạt động học tập, rèn luyện và phát triển kỹ năng khác của học sinh. Vai trò người quản lý tập thể học sinh, quản lý lớp học (TBC = 2,98) và vai trò phối hợp tham gia các hoạt động và lực lượng giáo dục khác (TBC = 2,94) có điểm trung bình thấp

nhất, xếp hạng 4 và 5 tương ứng. Điểm trung bình của nhóm CBQL thường cao hơn nhóm GVTH ở hầu hết các vai trò, cho thấy các vai trò có tầm quan trọng khác nhau theo quan điểm của từng nhóm đối tượng. Độ lệch chuẩn (ĐLC) của các tiêu chí đánh giá khá tương đồng, dao động từ khoảng 0,475 đến 0,677, cho thấy mức độ đồng thuận tương đối trong các đánh giá.

2.2.2. Thực trạng đánh giá về phẩm chất, năng lực của ĐNGV tiếng Anh ở các trường tiểu học huyện Kế Sách, tỉnh Sóc Trăng

Phẩm chất được đánh giá cao nhất là “Thực hiện nghiêm túc các quy định về đạo đức nhà giáo” với điểm TBC là 3,23. Điều này cho thấy sự tuân thủ quy định và đạo đức nhà giáo được coi trọng hàng đầu. Trong khi việc chia sẻ kinh nghiệm đạo đức nhà giáo là điểm cần được cải thiện (Xếp hạng 6/6, TBC = 3,05). Điều này nhấn mạnh tầm quan trọng của việc duy trì đạo đức và quy tắc trong giáo dục, đồng thời cho thấy cần có sự thúc đẩy và hỗ trợ trong việc chia sẻ kinh nghiệm giữa các giáo viên. Điều này thực sự cần thiết để đảm bảo môi trường giáo dục lành mạnh, an toàn; góp phần nâng cao chất lượng giáo dục; giúp đội ngũ giáo viên phát triển chuyên môn và nghiệp vụ; xây dựng cộng đồng giáo dục đoàn kết, hỗ trợ lẫn nhau và đặc biệt là đáp ứng yêu cầu đổi mới giáo dục.

Kết quả khảo sát cho thấy ĐNGV tiếng Anh tiểu học được đánh giá là có năng lực chuyên môn khá đồng đều, với sự chênh lệch thấp giữa các năng lực. Năng lực dạy học tiếng Anh được đánh giá cao nhất (TBC = 3,12) trong khi năng lực hiểu biết về môn học và chương trình được đánh giá thấp nhất (TBC = 3,06). Năng lực dạy học tiếng Anh của giáo viên được đánh giá cao nhất do sự kết hợp của nhiều yếu tố như: tổ chức, sử dụng phương pháp và kỹ thuật dạy học phù hợp; thiết kế bài học đảm bảo nội dung chương trình và phát triển các kỹ năng nghe, nói, đọc, viết; xây dựng môi trường học tập tiếng Anh và tổ chức các hoạt động tăng cường kỹ năng giao tiếp; kiểm tra và đánh giá theo quy định; khai thác nguồn học liệu phù hợp; khai thác và ứng dụng công nghệ thông tin hỗ trợ dạy và học tiếng Anh. Những yếu tố này cùng nhau tạo nên một nền tảng vững chắc giúp giáo viên thực hiện tốt nhiệm vụ giảng dạy của mình.

Điểm trung bình chung của CBQL và GVTH cho thấy nhận thức của hai nhóm về yêu cầu phát triển đội ngũ giáo viên tiếng Anh tiểu học khá đồng nhất, CBQL có điểm trung bình cao hơn không đáng kể so với GVTH. Yêu cầu về số lượng được đánh giá là

quan trọng nhất với $TBC = 3,31$; cho thấy cần phải có đủ số lượng giáo viên để đáp ứng nhu cầu giảng dạy. Số lượng giáo viên đầy đủ giúp đảm bảo rằng mỗi lớp học có đủ giáo viên, từ đó cải thiện chất lượng đội ngũ đồng thời cần chú ý đến cơ cấu để phát triển đội ngũ giáo viên tiếng Anh tiểu học một cách toàn diện và hiệu quả.

Đánh giá việc thực hiện kế hoạch phát triển ĐNGV tiếng Anh tiểu học có điểm trung bình cao nhất ($TBC = 3.05$) trong khi Đánh giá việc tuyển dụng ĐNGV tiếng Anh tiểu học có điểm trung bình thấp nhất ($TBC = 2.88$). Điều này cho thấy công tác xây dựng kế hoạch phát triển đội ngũ là yếu tố quan trọng, được thực hiện tốt nhất và công tác tuyển dụng cần được cải thiện để tạo nền tảng cho việc phát triển bền vững và hiệu quả của đội ngũ giáo viên tiếng Anh tiểu học. Kế hoạch chi tiết và khoa học giúp định hướng rõ ràng, sử dụng hiệu quả nguồn lực, và tạo điều kiện cho việc đánh giá, cải tiến liên tục. Đồng thời, nó còn nâng cao năng lực quản lý, đáp ứng nhu cầu đào tạo, thích ứng với các thay đổi, và tạo ra môi trường làm việc tích cực. Những yếu tố này cùng nhau góp phần nâng cao chất lượng giáo dục tiểu học và sự phát triển của đội ngũ giáo viên.

Thực tế trong những năm qua, huyện Kế Sách đã quan tâm và thực hiện quy hoạch phát triển đội ngũ giáo viên tiểu học nói chung, đội ngũ giáo viên tiếng Anh nói riêng căn cứ vào yêu cầu chất lượng đội ngũ, quy mô phát triển của lớp học, học sinh để xác định nhu cầu về số lượng, chất lượng và cơ cấu. Trên cơ sở phân tích thực trạng, Phòng GD&ĐT và các Trường tiểu học lập kế hoạch tuyển dụng, sử dụng, đào tạo, bồi dưỡng và phát triển ĐNGVTA. Hàng năm, huyện Kế Sách đều tổ chức tuyển dụng thêm giáo viên tiếng Anh nhưng số lượng giáo viên vẫn còn thiếu so với định mức theo quy định (Thông tư 28/2009/TT-BGDĐT ngày 21/10/2009, Công văn 681/BGDĐT-GDTH ngày 04/3/2020). Tình trạng thiếu GVTATH ở một số trường kéo dài làm ảnh hưởng đến việc điều hành, sắp xếp chuyên môn, cử giáo viên đào tạo, bồi dưỡng,... Mặt khác, việc đánh giá tuyển dụng GVTA ở các Trường chưa được thường xuyên tổng kết, đánh giá, rút kinh nghiệm và điều chỉnh cho phù hợp với thực tiễn phát triển của các Trường.

2.2.4. Nguyên nhân ảnh hưởng đến thực trạng phát triển ĐNGV tiếng Anh ở các trường tiểu học huyện Kế Sách, tỉnh Sóc Trăng

Năng lực của giáo viên tiếng Anh tiểu học có ĐTB cao nhất ($TBC = 3,35$) trong khi Triển khai thực hiện và xây dựng các chế độ chính sách đãi ngộ của Nhà

nước đối với giáo viên có điểm trung bình thấp nhất ($TBC = 2,99$). Điều này cho thấy năng lực của giáo viên là yếu tố quan trọng nhất trong việc phát triển đội ngũ giáo viên tiếng Anh tiểu học. Năng lực của giáo viên tiếng Anh tiểu học được đánh giá là yếu tố quan trọng nhất đối với sự phát triển của đội ngũ giáo viên. Các yếu tố khác như năng lực quản lý của hiệu trưởng và vai trò của các lực lượng tác nghiệp cũng có tầm quan trọng đáng kể. Tuy nhiên, các chính sách đãi ngộ và các chủ trương của ngành GD&ĐT về tổ chức dạy học ngoại ngữ cần được cải thiện để hỗ trợ tốt hơn cho giáo viên. Độ lệch chuẩn của các đánh giá biến động thấp ($CBQL = 0.574$, $GVTH = 0.644$), cho thấy các đánh giá khá đồng nhất.

3. Kết luận

Công tác phát triển, quy hoạch, đào tạo, bồi dưỡng ĐNGVTA trong những năm qua được Phòng GD&ĐT huyện Kế Sách luôn quan tâm, rà soát, điều chỉnh và triển khai thực hiện hằng năm nhằm tăng cả về số lượng và chất lượng, đáp ứng từng bước yêu cầu đổi mới toàn diện giáo dục. ĐNGVTA cơ bản có phẩm chất và năng lực tốt, đáp ứng việc thực hiện hiệu quả mục tiêu của Đề án dạy và học ngoại ngữ trong hệ thống giáo dục quốc dân giai đoạn 2017 - 2025. Tuy nhiên; ĐNGVTA tại huyện Kế Sách, vẫn còn thiếu về số lượng, một số giáo viên chưa đảm bảo về năng lực ngoại ngữ; nguyên nhân do một bộ phận GV, CBQL ở các Trường chưa nhận thức được đầy đủ tầm quan trọng của việc phát triển ĐNGVTA, còn chậm trong việc đào tạo và tự đào tạo, bồi dưỡng nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, đặc biệt là việc đổi mới phương pháp giảng dạy...

Tài liệu tham khảo

1. Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XI. (2013). Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04/11/2013 “Về đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế”.
2. Thủ tướng Chính phủ. (2008). Quyết định số 1400/QĐ-TTg ngày 30/9/2008 phê duyệt đề án “Dạy và học ngoại ngữ trong hệ thống giáo dục quốc dân, giai đoạn 2008-2020”.
3. Bộ Giáo dục và Đào tạo. (2018). Chương trình giáo dục phổ thông môn Tiếng Anh (ban hành kèm theo Thông tư số 32/2018/TT-BGDĐT ngày 26/12/2018 của Bộ trưởng Bộ GD-ĐT).
4. Nguyễn Quốc Chí & Nguyễn Thị Mỹ Lộc. (2012). *Đại cương khoa học quản lý*. NXB Đại học Quốc gia Hà Nội.